

Omgevingsanalyse Corona

- Analyseperiode: vrijdag 1 mei 15.00 uur – maandag 4 mei 2020 – 15.00 uur
- Naam omgevingsanalist: (10)(2e) (10)(2e)
- Analysebron(nen): Coosto, (social) media en overige bronnen
- Aantal berichten afgelopen 24 uur: 4.016 (waarvan 3.012 reacties op reacties)

Karakterisering

- Impact & reikwijdte: Internationaal incident, Landelijke uitstraling
- Dominante thema's: versoepeling maatregelen, vertrouwen in RIVM, complottheorieën
- Veel gebruikte hashtags of zoekwoorden: #rivm, #coronavirus, #corona, #coronavirusnederland, #covid19 #stopdelockdown
- Ontwikkelingen en kantelingen in gesprek: Er is blijvende aandacht voor de versoepeling van maatregelen en de verwachting voor andere doelgroepen en sectoren. Complottheorieën over het coronavirus en beleid duiken meer op.

Samenvatting

- Media meldt positief nieuws en het verloop in het buitenland. Daarnaast is er aandacht voor het effect van de coronacrisis op verschillende sectoren.
- Stakeholders delen professionele meningen over het beleid in Nederland. Burgemeesters en ondernemers komen in beeld. Zij pleiten voor een versoepeling in de maatregelen.
- Onder het publiek heersen vragen over regels die gelden als mensen weer gaan werken en kinderen naar school gaan. Veel verschillende emoties waren zichtbaar. Geruchten blijven terugkomen.

Mediabeeld

Nieuws met een positieve insteek:

- [NOS](#): 'CBS: coronasterfte in verpleeghuizen loopt verder terug'
- [Nu.nl](#): 'Goed nieuws: Coronasneltest in Nederland | Miljoen mensen genezen'
- [Nu.nl](#): 'RIVM meldt voor vierde dag op rij minder dan honderd coronadoden'

Media over/uit het buitenland:

- [Volkskrant](#): 'President Magufuli van Tanzania beweert dat zelfs papaja's positief op corona zijn getest'
- [Nu.nl](#): 'Besmettingscijfer Denemarken gestegen na heropening scholen'
- [Volkskrant](#): 'Voetje voor voetje beweegt Europa richting de uitgang van de lockdown'
- [NRC](#): 'Meer dan 100.000 bevestigde coronabesmettingen in Brazilië'

Overig:

- [Volkskrant](#): 'Doodziek van eenzaamheid: Jeannine herkende haar moeder na zes weken niet meer'
- [Volkskrant](#): 'Facebooks strijd tegen nepnieuws: 'Je merkt dat ze worstelen met hun rol'
- [Volkskrant](#): 'Risicospecialist David Zaruk: 'Voorzorg is vergif'
- [NRC](#): 'Sterven aan corona, maar dan verdekt'
- [Telegraaf](#): 'Besmette migranten in isolatie werkten met elfhonderd collega's'
- [RTLnieuws](#): 'Hoe verloopt corona bij mensen met milde klachten?'
- [Trouw](#): 'Het gaat niet alleen om de wetenschap, het mondkapje is een overgangsroutine'
- [NOS](#): 'Organisator 4 mei-project: 'Door corona kan ik herdenken niet levend houden'
- [NRC](#): 'Hoe de coronacrisis de voetbaleconomie zal dwingen tot verandering'
- [NOS](#): 'Onderzoek naar verband corona en trombose voor betere behandeling patiënten'

Stakeholderbeeld

- (10)(2e) lid (10)(2e) @ (10)(2e) ik las je column en ben een beetje verbaasd. De testcapaciteit in de laboratoria is er al geruime tijd. Wij draaien op een kwart van onze

In deze omgevingsanalyse analyseren we beleving, geen feiten. We gebruiken daarvoor sociale media en (online en offline) nieuwsbronnen. Live volgen? Bekijk dan het speciaal ingericht [dashboard](#).

reguliere capaciteit en dan nog niet eens op maximale capaciteit. De afname van de monsters is het ventiel wat verder open moet'

- **(10)(2e)** **(10)(2e)**, gezondheidsconsultant epidemioloog: 'Let ook dinsdag op: dan komt het bijgewerkte **#Covid19** contact tracing protocol van het rivm. Nu lijken alle tekenen te wijzen in de richting: "a.u.b. Niet TE effectief contactonderzoek!" Containment lijkt vooral iets om te ontwijken. De vraag is: waarom?'
- **(10)(2e)** **(10)(2e)**, risicospecialist, over de lockdown: 'Nee, die is inmiddels nodig, maar alleen omdat er geen fatsoenlijk risicomanagement was. Voorzorg móést wel worden toegepast, omdat niemand in staat was eerder maatregelen te treffen.'
- **(10)(2e)**, viroloog Harvard University, stelt dat de huisarts en het rijksvaccinatieprogramma met virus-tests en antistoftherapie de ouderen kunnen beschermen.
- **(10)(2e)** **(10)(2e)** **(10)(2e)** **(10)(2e)**, hoogleraar gezondheidscommunicatie **(10)(2e)** **(10)(2e)** **(10)(2e)** **(10)(2e)**: 'Die goede cijfers [aantal doden en ziekenhuisopnames] maken mensen minder gemotiveerd' Wat het extra lastig maakt om de motivatie hoog te houden: de schadelijke effecten van de maatregelen – economische neergang, eenzame ouderen – worden direct gevoeld, terwijl de positieve effecten minder goed zichtbaar zijn
- **Felco van Hoecke**, Statenlid Zeeland/FVD: 'Wij, ook **#jaapvandissel** en het **#RIVM**, weten (te) weinig over het **#COVID_19** virus. Het nepnieuws van vandaag is de waarheid van morgen.'
- **Paul Depla, burgermeester Breda**: 'De oproep om winkelstraten te mijden is een beetje gek, want Rutte zegt ook dat we lokaal inkopen kunnen doen. Hoe kan dat als we thuis moeten blijven?'
- **(10)(2e)** **(10)(2e)**: 'Leg regie versoepeling ook bij burger' 'Daar moeten geen ingewikkelde vergunningen voor nodig zijn.'
- **(10)(2e)** **(10)(2e)** **(10)(2e)**, arts-epidemioloog, plaatst kanttekeningen bij het dragen van mondkapjes en geeft een verklaring voor waarom andere landen dan Nederland maskers verplichten.

Publieksbeeld

Informatievoorziening

- Vragen (uit social media en nieuwsmedia)

Voor RO

- Als ik een chronische ziekte heb, moet ik straks weer naar werk toe gaan?
- Vraag van verloskundigen: "Hoe zit het met de partner die aanwezig wil zijn bij de echo?"
- Mag ik werken als personal trainer één op één?
- "Vallen kinderen onder de 12 jaar ook onder bezoek? Dus als ik met mijn man en 3 kinderen ergens even op bezoek wil gaan (1,5 m afstand) mag dat dan of telt dat als 5?"
- Moeten we de maatregelen verscherpen om een tweede golf te voorkomen?

Voor RIVM

- Welke schoonmaakmiddelen moeten gebruikt worden voor het huishouden? Voldoen allesreiniger en afwasmiddel of moet er ontsmet worden met chloor?
- Hoe zit het met de regels voor mensen die genezen zijn van het coronavirus? Mag ik mijn familie en vrienden weer knuffelen?
- Vraag vanuit het onderwijs: "Hebben de toiletten een deksel nodig of niet i.v.m. doorspoelen?"
- Hoe betrouwbaar is de test?
- N.a.v. nieuws over besmettingscijfer Denemarken dat gestegen is na heropening scholen: 'En nu? Uw onderzoek was berust op basis van informatie van Scandinavië toch?'
- Is het zo dat hooikoorts extra kans geeft op besmetting van COVID-19?
- Geruchten
  - Terugkerend gerucht is dat het malariamiddel chloroquine en remdesivir werkt als geneesmiddel
  - 'tot 50% is symptoomloos maar wel besmettelijk'

In deze omgevingsanalyse analyseren we beleving, geen feiten. We gebruiken daarvoor sociale media en (online en offline) nieuwsbronnen. Live volgen? Bekijk dan het speciaal ingericht [dashboard](#).

Betekenisgeving

- Wantrouwen over en n.a.v. de informatie die het RIVM/OMT heeft gegeven:
  - "En het blijft raar dat RIVM/OMT zo lang volhouden dat pre-symptomatische verspreiding geen issue zou zijn" ([iemand](#) op Twitter)
  - "[...] Waarom zou ik nog op dat instituut vertrouwen? #Covid19NL *De coronacrisis in tweets van het RIVM: een tijdlijn" ([iemand](#) op Twitter)
  - "Vreemd wanneer het antwoord op bijna elke vraag is: 'We weten nog onvoldoende': 'RIVM-experts: 'We weten nog te weinig om exitstrategie te kunnen bepalen' ([verslaggever Telegraaf](#) op Twitter)
- Verbazing over de informatie die het RIVM heeft gegeven:
  - "Verbijsterend. Waar haalt het @RIVM zijn informatie eigenlijk vandaan?! [...]" *De coronacrisis in tweets van het RIVM: een tijdlijn" ([iemand](#) op Twitter)
  - "Volgens het RIVM hadden we vandaag de dag op ongeveer 2400 bezette Covid-19 IC bedden moeten zitten MET de genomen maatregelen... Er lagen er gisteren 735... Niet eens in de buurt van de ondergrens dus. Naar aanleiding van dit model gingen we in de lockdown."
  - Over berichtgeving zwanger en coronavirus: "Opmerkelijk, zo'n bericht. De hoge koorts die dit virus kan veroorzaken is sowieso al gevaarlijk voor een zwangere en vergroot de kans op een miskraam. Buiten dat, het is een nieuw virus waar zeker op de lange termijn nog niets over bekend is.[...]"
- In reactie hierop mensen die het RIVM verdedigen en de acties goedkeuren:
  - "Nee hoor juist door deze maatregelen. En vooral omdat ze goed opgevolgt zijn is het (nog) niet tot het maximum gekomen. RIVM is goed bezig."
  - "Het rivm gaf toen antwoord met de kennis van toen. Het is achteraf lekker makkelijk scoren door te roepen dat het allemaal niet klopte."
- Beschuldigende reacties n.a.v. beleid zorg buiten het ziekenhuis:
  - "Mondkapjes lossen inderdaad het virus niet op, maar als jij, @hugodejonge en #jaapvandissel @rivm op tijd hadden gezorgd dat er bescherming was voor de thuiszorg had mijn moeder nog geleefd.#Corona" ([iemand](#) op Twitter)
- Het artikel van de Story over [\(10/2e\)](#) [\(10/2e\)](#) [\(10/2e\)](#) die op de zwarte lijst staat, roept wantrouwen op.
  - 'Dus jullie vertrouwen deze gast' ([iemand](#) op Twitter)
  - 'We worden gemanipuleerd door RIVM en #Rutte #VVD!' ([iemand](#) op Twitter)
- Tegelijk zijn er mensen die Van Dissel verdedigen en de bron in twijfel trekken.
- De update roept medeleven op:
  - 'Sterkte voor de familie van de overledenen'.
- Filmpje over hooikoorts en COVID-19 zien sommigen als bangmakerij. Andere mensen reageren positief: 'Duidelijke uitleg.'

Schadebeperking

- Burgemeesters stellen voor om het devies 'blijf thuis' te veranderen in 'houd afstand'
- Het artikel van de Story over [\(10/2e\)](#) [\(10/2e\)](#) [\(10/2e\)](#) die op de zwarte lijst staat wordt online gedeeld. Af en toe wordt ook de website zwartelijstartsen.com gedeeld.
- Diverse complottheorieën (over Bill Gates, vaccinaties) worden online gedeeld (deels [als reactie op het Story-artikel](#)).

Advies

- Informatievoorziening
  - Geef antwoord op vragen en ontkracht geruchten.
- Betekenisgeving
  - Geef uitleg over pre- en asymptomatische verspreiding.
  - Blijf uitspraken in een context plaatsen door bijvoorbeeld te zeggen 'met de kennis die we nu hebben'.
  - Leg uit hoe keuzes in het verleden gemaakt zijn.
  - Sluit aan bij sentiment van de buitenwereld.
- Schadebeperking

In deze omgevingsanalyse analyseren we beleving, geen feiten. We gebruiken daarvoor sociale media en (online en offline) nieuwsbronnen. Live volgen? Bekijk dan het speciaal ingericht [dashboard](#).

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

- o Ontkracht geruchten en complottheorieën.

Beeldmateriaal

In deze omgevingsanalyse analyseren we beleving, geen feiten. We gebruiken daarvoor sociale media en (online en offline) nieuwsbronnen. Live volgen? Bekijk dan het speciaal ingericht [dashboard](#).